

Izbija vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

Uredniški in upravniški prostori:
2657 S. Lawndale Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

CHICAGO, ILL., PONDELJEK, 14. OKTOBRA (OCT. 14), 1935. Subscriptions \$6.00 Yearly. STEV.—NUMBER 200
GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1102, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Liga narodov bo zalagala Abesinijo z bojnim materialom

Zaen s to odredbo je razglasila embargo na uvoz orožja Italiji. Prva kolektivna sankcija proti Italiji v smislu XVI. člena kovenanta. V Franciji prevladuje mnenje, da je Italija že izgubila vojno v Afriki. Poročila o velikih italijanskih zmagah v Abesiniji pretirana

POLOŽAJ NA FRONTI

iz Addis Ababe in Rima poročajo o velikem gibanju abesinskih čet na južni fronti. Čez 100.000 Abesincev se pomikajo v smeri Ogađen južno od Harera proti 15.000 Italijanom. Na severni fronti je bilo večer v soboto le bombardiranje iz zraka.

iz Džibuta poročajo, da so italijanske bombe iz zraka unišile Damot in pobile ter ranile okrog 10.000 Abesincev.

13. okt. — Generalni štab Lige narodov, odbor šestnajstih, ki izvaja sankcije, je danes odglasoval soglasno za izdajo finančni bojkot Italije. Ta krediti za Italijo morajo biti ustavljeni.

12. okt. — Liga narodov je včeraj odglasovala za embargo na uvoz orožja in municije Italiji, zaeno pa je predlaga embargo na uvoz orožja Abesiniji. Petdeset izmed 52 držav, ki so reprezentirane v konferenci za izvajanje sankcij, je odobrilo resolucijo, vsebujočo ta odlok. Ogrska se je vzdržala glasovanja, reprezentant Albanije pa ni bil navzoč. Izvajanje tega odloka sedaj zavisi od posameznih držav, ki so odobrile resolucijo.

Sprejete resolucije pomeni prv kolektivno sankcijo proti Italiji na podlagi XV. člena Lige narodov kovenanta. Tej bodo sledile druge sankcije ekonomskega značaja, s katerimi upa Liga narodov prisiliti Mussolinija na umik. Delegatje Velike Britanije so naznanili, da bodo predložili resolucijo, vsebujočo zahtevo, da vse države, včlanjene v Ligo narodov, bojkotirajo uvoz italijanskega blaga.

Tu prevladuje mnenje, da o embargu na uvoz orožja in municije ne bo dosti škodoval Italiji, ker ima dovolj tega materiala, vsceno pa pripisujejo akciji Lige narodov velik pomen. Italijanska delegacija ni pokazala posebnega vznemirjenja zaradi predlaga embarga na uvoz orožja Abesiniji, ker se zaveda, da afriška država nima denarja, da bi kupovala bojni material v tujemstvu.

Militaristični strokovnjaki v Zvezi sepečejo o velikih potežkah, na katere je naletela italijanska armada pri prodiranju v notranost Abesinije. Nenadno odhod maršala Pietra Badoglioja v Afriko smatrajo za znamenje, da je nekaj narobe. Badoglio je vrhovni poveljnik italijanske oborožene sile.

Vest iz Pariza se glasi, da je po mnenju vrhovnega štaba francoske armade Mussolini že zapetil vojno v Afriki. Italijanska armada je naletela na velike potežke pri prodiranju v notranost Abesinije, kar vpliva škodljivo na moralno italijanskih vojakov. V vseh bitkah med Mussolinijevimi četami in abesinskimi vojniki so slednji pokazali, da nadkriljujejo črnosrajčnike.

Baron Pompeo Aloisi, načelnik italijanske delegacije v Zvezi, se je včeraj s šestimi člani svojega štaba vrnil v Rim, kjer bo poročal Mussoliniju o razvoju situacije in zaključkih Lige narodov.

12. okt. — Petdeset izmed 54 držav, ki tvorijo Ligo narodov, je zavzelo stališče, da je Italija kršila Ligin kovenant in zato mora biti Italija sankcijena. Italija mora biti izključena iz Lige narodov.

12. okt. — Petdeset izmed 54 držav, ki tvorijo Ligo narodov, je zavzelo stališče, da je Italija kršila Ligin kovenant in zato mora biti Italija sankcijena. Italija mora biti izključena iz Lige narodov.

12. okt. — Petdeset izmed 54 držav, ki tvorijo Ligo narodov, je zavzelo stališče, da je Italija kršila Ligin kovenant in zato mora biti Italija sankcijena. Italija mora biti izključena iz Lige narodov.

12. okt. — Petdeset izmed 54 držav, ki tvorijo Ligo narodov, je zavzelo stališče, da je Italija kršila Ligin kovenant in zato mora biti Italija sankcijena. Italija mora biti izključena iz Lige narodov.

12. okt. — Petdeset izmed 54 držav, ki tvorijo Ligo narodov, je zavzelo stališče, da je Italija kršila Ligin kovenant in zato mora biti Italija sankcijena. Italija mora biti izključena iz Lige narodov.

12. okt. — Petdeset izmed 54 držav, ki tvorijo Ligo narodov, je zavzelo stališče, da je Italija kršila Ligin kovenant in zato mora biti Italija sankcijena. Italija mora biti izključena iz Lige narodov.

Domače vesti

Milwauske novice
Milwaukee. — Zadnje dni so bili poročeni Frank Sagadin ml. in Mary Potisk ter Rudolf Benda in Ann Grabner. — Tri slovenske družine, in sicer Rudolf Ajdišek, Frank P. Plesnik in Jos Zupan, so zadnji teden dobile vsaka po enega sinčka. — Med sto milwauskimi gostilničarji, ki so bili opeharjeni po sleparskih "federalnih detektivih", kateri so kolektali globo zaradi neobdavčenega žganja, je bil najbrže tudi kak Slovenec.

Avto usmrtil Hrvata
Cleveland. — George Slobodnjak, 62-letni Hrvat, je bil zadnje sredo smrtno ponesrečen na cesti. Ponesrečenec je bil oče Williama Boyda (Boiča), državnega poslanca v ohijski zbornici. V Ameriki je bil 40 let in zapuščal ženo, dva sinova in pet hčera.

Nov grob v Penni
Willock, Pa. — Dne 8. oktobra je umrla Antonija Moravec, stara 64 let in doma iz Sotle pri St. Rupertu v krškem okraju. Bila je članica društva 149 SNPJ.

Dvojna poroka
Willard, Wis. — Pred nekaj dnevi sta bili hkratu poročeni dve hčerki farmarja Petra Zagarja, Micka in Ana Zagar. Micka, ki je stara 17 let, je vzela vdovca Emila Mecha, ki ima sedem otrok (hčerka je starejša od nove mame), Ana pa Mattha Merliaka.

Napadalec aretiran
Chicago. — Zadnje dni je bil na Dearborn postaji aretiran neki Albin Zalelet, ki se je prišel v Chicago ženit, ko ga je pa nevesta, Anne Zimmerman, 4030 Clarendon ave., odklonila, jo je zabodel z nožem. Zalelet je povedal policiji, da je star 33 let in njegov dom je v Niagara Fallau, N. Y. Dekle se nahaja v bolnišnici.

Italija ignorira akcijo Lige narodov
Rim naznanja okupacijo nadaljnjih abesinskih mest
Rim, 12. okt. — Medtem, ko je Liga narodov odglasovala za izvajanje sankcij proti Italiji, Mussolinijeva armada počasi prodira v notranost Abesinije. Uradni krogi so naznanili, da je njihov cilj okupacija Abesinije, katerega bodo dosegli kljub akciji Lige narodov, ki se je izrekla za sankcije proti Italiji na podlagi Ligin pogodbe.

Italijanska armada utrjuje zasedeno ozemlje v Abesiniji in se pripravlja na nadaljnje prodiranje v notranost dežele. Izgube, ki jih je utrpela italijanska armada, so malenkostne. Ubila sta bila le dva častnika in okrog sto mož ranjenih v dosežnih bitkah, dočim so abesinske izgube v prvih spopadih veličanske.

Poročila, ki so dospela v Rim, s fronte, se glase, da je italijanska armada zasedla okrog štiri tisoč kvadratnih milj abesinskega teritorija v zadnjih petih dnevih prodiranja. Na tem teritoriju je večje število malih mest in vasi, ki so prišle pod italijansko kontrolo.

Italijanska vlada je poslala nadaljnji dve ladji v vzhodno Afriko. To sta bila parnika Heloan in Bianca Mano, ki sta odšli iz Neapolja za okrog štiri tisoč možmi in veliko zalogo vojnega materiala.

RUSIJA POZIVA DELAVCE NA BOJ Z ITALIJO

Komunistična internacionala žigosa nezmožnost Lige narodov
URGIRA KAMPANJO PROTI VOJNI

Moskva, 12. okt. — Izvršni odbor komunistične internacionalne je pozval transportne delavce vsega sveta, naj bojkotirajo pošiljanje blaga Italiji z namenom, da ustavijo njeno militaristično kampanjo v Abesiniji. Odbor poudarja, da je bil ta poziv potreben, da se ustavi pošiljanje vojnega materiala in drugega blaga v Italijo, ker je Mussolini provociral vojno v vzhodni Afriki.

Komunistična internacionala dalje apelira na delavce vsega sveta, naj takoj organizirajo kampanjo proti vojni, in vabi na sodelovanje vse delavske organizacije — televaladne, kulturne in strokovne. Sklicujejo naj masna zborovanja in protestirajo proti fašističnemu imperilizmu.

Oklic vsebuje obtožbo proti Ligi narodov, "ki je pod kontrolo imperialističnih sil in sebičnih interesov pokazala svojo nezmožnost in noče odločno nastopiti proti fašistični vojni v Afriki."

Nemčija, je rečeno v pozivu, skuša izrabiti afriško vojno v svoj prilog in se pripravlja na napad na Litvo. Ona, Poljska in Ogrska formirajo blok, ki se pripravlja na napad na teritorije vzhodne Evrope.

Militaristične komplikacije v Evropi nudijo ugodno priliko Japonski za okupacijo nadaljnjih ozemlja Kitajske, nakar, ko bo dosegla ta cilj, bo skušala uveljaviti svoje načrte proti Sovjetski uniji.

"Izvestija," vladno glasilo, je objavila članek, ki ga je spisal Mikhail Tanin, v katerem pravi, da je ameriška vlada podprla Ligo narodov s tem, ko je prepovedala pošiljanje orožja Italiji in Abesiniji. "To," piše Tanin, "še ni rešilo vprašanja, kako daleč je ameriška vlada pripravljena iti v slučaju, da Liga narodov ne bo mogla lokalizirati vojne v Afriki. Amerika je zavzela srednjo pot v sedanjem italijansko-abesinskem konfliktu, toda nobenega znaka ni, da bo na tej poti vztrajala, če se bodo iz afriške vojne razvile nove komplikacije."

Kaj čitajo Italijani o afriški vojni
Samo pet Italijanov je bilo ubitih v Afriki!

Rim, 12. okt. — Italijanski fašistični tisk je včeraj poročal na podlagi uradnega poročila Mussolinijeve vlade, da je bilo prvih štiri dni vojne v Abesiniji samo 30 italijanskih vojakov ubitih in od teh je bilo samo pet Italijanov, ostali so pa afriški domačini iz Eritreje. Ranjenih je pa bilo samo 70 mož, med katerimi je 20 Italijanov in 50 domačinov.

Uradno poročilo se dalje glasi, da je abesinski glavar, ki je sorodnik neguša abesinskega cesarja, prestopil na italijansko stran z "več tisoč možmi." Vse, kar poročajo inozemski listi glede dogodkov na abesinski fronti, je "sama gola laž." Italijanska armada ima vsega dovolj, zdrava je ko riba in z veliko hitrico prodira v središče Abesinije.

Grški parlament odpravil republiko

Bivši kralj Jurij pozvan domov
Atene, Grška, 12. okt. — Nova monarhistična vlada je včeraj objavila proklamacijo, v kateri poveljuje bivšega kralja Jurija, ki se nahaja v izgnanstvu zadnjih dvanajst let, kot očeta in zaščitnika vseh Grkov. Proklamacija je podpisal general Kondylis, vojni minister, ki je zadnji četrtlet izvedel puč in strmoglavil republiko.

Atenski časopisi so včeraj izšli v posebnih izdajah in objavili so naznanilo, da se bo kralj Jurij vrnil v Grčijo v novembru.

Atene, 12. okt. — Grški parlament je zadnji četrtlet odglasoval za restavriranje monarhije in pozval bivšega kralja Jurija, ki se nahaja v izgnanstvu v Angliji, domov, da zasede prestol. Kljub tej akciji parlamenta, so poslanci odločili, da ljudstvo izreče svojo besedo glede restavriranja monarhije pri plebiscitu, ki se bo vršil 3. novembra.

General Kondylis, ki je izvedel puč, je bil imenovan za regenta in bo kot tak opravljal preloste posle, dokler se kralj ne vrne v Grčijo. Parlament je z odobritvijo odredbe nove vlade, ki je vzpostavila monarhijo, formalno odpravil republiško ustavo in uveljavil ono iz l. 1911.

Royalisti, ki so zasedli vse seđe na galeriji, so navdušeno pozdravili restavriranje monarhije, ki je bilo izvedeno z dramatično naglostjo. General Kondylis je prisilil premijera Tsaldarisa na resignacijo, proglasil obsedno stanje in postavil vojaške straže pred vsa vladna poslopja.

Predsednik grške republike Zaimis se ni predložil svoje resignacije, toda njegov urad je bil odpravljen, ko je parlament prisegel zvestobo kralju. Vse to je bilo izvršeno v naglici in ljudstvo je bilo presenečeno, ko so listi naznanili odpravo republike in restavriranje monarhije.

Uradni komunikacije poudarja, da je bila Tsaldarisova vlada strmoglavljena, ker ni pokazala dovolj energije, da izvede plebiscit glede vzpostavitve monarhije. Vlada je sedaj pod popolno kontrolo regenta Kondylisa, voditelja monarhistov.

London, 12. okt. — Bivši grški kralj Jurij, ki živi tu v izgnanstvu, je naznanil, da se ne bo vrnil v Grčijo, dokler ljudstvo ne odohri akcije Kondylisove vlade, ki je odpravila republiko. On želi, da ljudstvo pri plebiscitu izreče svoje mnenje, če ga hoče za kralja.

Volitve v Angliji pridejo v novembru
Parlament bo razpuščen še ta mesec

London, 12. okt. — Angleški parlament se snide 22. oktobra. Vlada predloži svoj program sankcij proti Italiji in čim bo ta program odobren in vlada pooblašena, da lahko izvaja sankcije v sporazumu z Ligo narodov z vsemi sredstvi, tudi z oboroženo silo, če bo treba, bo parlament razpuščen. To se najbrže zgodi še isti teden, v katerem bo sklican. Volitve za novi parlament bodo razpisane za tretji teden v novembru.

Volilna kampanja delavske stranke v Angliji je že v polnem razmahu. Stranka je že postavila kandidate brez malega v vseh volilnih okrožjih v trdnem pričakovanju, da osvoji 250 do 300 mandatov v zbornici in prevzame vlado.

Predsednik Green doživel prvi poraz na konvenciji

Slo je za notranji spor med stavbnimi unijami in konvencija je zavrgla njegov odlok. Prvo uradno priznanje, da socialno zavarovanje počiva. Velik napredek železničarskih organizacij. Pristaši industrijskega unionizma so dobro prpravljeni

Ameriški trgovci ponovno posvarjeni
Prevzeti morajo riziko poslov z Italijo na svoje rame

Washington, D. C., 12. okt. — Kot odgovor na kritiko ameriških eksporterjev, ki se ne strinjajo z Rooseveltovo proklamacijo, da bodo Združene države ostale nevtralne v sedanjem italijansko-abesinskem konfliktu, je državni tajnik Cordell Hull ponovil Rooseveltovo svarilo, da jih vlada ne bo protektirala, če bodo še nadalje trgovali z vojskujočima se državama.

Hull je bil informiran, da newyorški trgovci ne bodo prekinili poslovnih zvez z Italijo kljub Rooseveltovi proklamaciji nevtralnosti in zato jih je opozoril, da ne morejo pričakovati, da jim bo vlada priskočila na pomoč, če zabredejo v neprimliko. Hull je dejal, da je cilj Rooseveltove proklamacije, preprečiti vstop Amerike v vojno.

Malo prej je biro za notranjo in zunanjo trgovino objavil poročilo o ameriško-italijanski trgovini. V dobi prvih osmih mesecev tega leta so ameriški turisti potrošili okrog \$50,000,000 v Italiji, italijanske parobrodne družbe, katerih parniki vzdržujejo promet med Ameriko in Italijo, pa so v istem času imeli za \$25,000,000 prometa. V slučaju, da bodo ameriški potniki upoštevali Rooseveltovo svarilo, naj se ne vozijo na italijanskih parnikih, bodo italijanska paroplovba in drugi interesi izgubili do sto milijonov letnih dohodkov.

Edina ameriška parobrodna družba, ki je prizadeta zaradi Rooseveltove proklamacije, je Dollar Steamship Co., ki je ustavila promet med ameriškimi in italijanskimi pristanišči.

Po poročilu biroja je Italija v zadnjih osmih mesecih kupila ameriškega blaga v vsoti \$44,044,666, uvoz njenega blaga v Združene države pa je v istem času predstavljaval vrednost \$21,078,111.

Taksišofer je važna priča proti Zengeju
Chicago. — William Leinert, taksišofer, ki je usodnega jutra 31. julija vozil Mandevilleja Zengeja po Chicagu in s katerim je Zenge aklenil prijateljstvo ter mu marsikaj zaupal, je zadnji petek presenetil obtoženca, ko je nastopil pred sodiščem kot državna priča proti njemu. Leinert je pričal, da mu je Zenge povedal, da je "obrezal" dr. Bauerja, toda ni ga mislil umoriti. Priča je dalje povedala, da je pomagala Zengeju uprizoriti "samomor" na mestnem pomolu, nakar ga je odpeljala v skrivališče na zapadni strani mesta, kjer je bil Zenge kmalu potem aretiran. Zda je prišlo na dan, da je on, Leinert, informiral policijo, kje ga lahko dobi. Leinertovo pričanje je povzročilo veliko senzacijo pred sodiščem in vsekakor je zadalo smrtni udarec obtoženčevi obrambi. Zenge je obtožen umora prve vrste s kastriranjem dr. Bauerja, mladega profesorja kemije iz Kirkvilla, Mo., iz maščevanja, ker mu je odvzel njegovo zarotenko.

Prvi Greenov poraz
Atlantic City, 12. okt. — Predsednik Bill Green in njegova eksekutiva sta v četrtlet doživela prvi večji poraz na konvenciji. Green je hotel, da delegatje podelo sedež J. W. Williamsu, ki je glava "uradnega" departamenta stavbnih unij v federaciji in vodja treh največjih stavbnih, poklenih unij; zidarstva, tesarske in električarske. Za ta sedež se poganja tudi Michael J. McDonough, vodja "neuradnega" departamenta istih unij. Bila je vroča debata, v katero je posegel tudi Phillip Murray, eden odbornikov rudarske unije UMWA, ki je predlagal, naj se zadeva spornega sedeža odloži na kasnejši čas. Green je forsiral glasovanje za "da" in "ne" ter naznanil, da je Williams dobil sedež. Tedaj je opozicija zahtevala polmensko glasovanje in ga tudi dobila. Pri polmenskem glasovanju je opozicija zmagala z 18,092 glasovi proti 10,603. Dvanajst manjših stavbnih unij je glasovalo z opozicijo, katera je vključevala delegate rudarskih in oblačilnih unij.

Zadeva je notranjega pomena, lahko pa bo imela velik efekt, kadar pride vprašanje industrijskega unionizma na vrsto.

(Dlje na 2. strani.)

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year, Chicago and Ciego \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

One year's subscription... Advertising rates on agreement...

Member of the Federated Press

Raženj je katoliška institucija!

Klerikalni Amerikanski Slovencec je zadnje dni spet hudo pojarnar. Kadar ta list takole obupno jamra, je nekaj narobe v Izraelu, namreč v njegovem taboru.

Amerikanski Slovencec je kakor šepav konj, ki kaže rebra, vleče po ulici modernega mesta svoj polomljeni in predpotopni voziček ter je samo v napotje avtom, ki se morajo ogribati te starinske nadleže, če je nočejo suniti v jarek.

Tudi v bruhanju na socialiste ne pokaže nič novega, prav nič duhovitega in originalnega, le stare fraze pogreva in stare kravpajstirske laži.

Slovenskim katoličanom na Primorskem se danes prekleto slabo godi — več tisoč je bilo pogrnanih v pekel v Afriki, potem ko jim je fašistična duhovščina požegnala Mussolinijeve puške in sablje — toda ta zanikarni časopis nima glade njih niti ene jokajoče besede.

Jamrovci pogrevajo staro jamrovščino, kako strašno hudo se godi cerkvenim odbornikom pri SNPJ, kjer ne smejo priti v društvene odbore, nakar pišejo:

"Kaj bi ti ljudje (namreč socialisti) počeli šele z duhovniki in katoličani sploh, če bi kdaj prišli kje do kake politične oblasti? Da bi vsakega, ki bi se za katolištvo in za svojo vero postavil, na raznju vrteli, menda ni nič preveč povedanega!"

Kjer je raženj, je ogenj in kjer je ogenj, je lahko grmada. Socialisti so že bili začasno in lokalno marsikje na krmilu, toda na grmadi se niso sežgali nikogar. Grmada, raženj, vrelo olje v kotlu, natezalnica, železni škornji in druge take krčanske reči so — katoliška institucija, ne socialistična!

Socialisti, demokratični socialisti, so imeli oblast na Dunaju petnajst let. V tem času so poleg nestetih drugih socialnih in kulturnih reform tudi zgradili na Dunaju čez 60 stanovanjskih palač za delavske družine, kakršnih ni katoliška cerkev, niti katoliška vlada še nikjer do danes zgradila, toda v vseh petnajstih letih niso dunajski socialisti nikogar pekli na raznju.

Tako je katoliški fašizem v Avstriji poplačal socialistom njihovo demokratično postopanje. To se je zgodilo in še se godi povsod, kjer je politični katoličizem prišel do oblasti; povsod je štri demokratično in z barbarstvo, krvavo silo uničil ostanke nasprotneke.

Demokratični socialisti se tega dobro zavedamo, zato pa dosledno in povsod nasprotujemo hinavski katoliški politiki. Katoliški ljudje niso v nobeni nevarnosti pred nami, mi smo v večji nevarnosti pred katoliško diktaturo, da bi v Ameriki te nevarnosti najbrže ne bo.

Kar se pa tiče "katoliške večine" v naši organizaciji, je stvar sledeča: Vi dobro veste, da vaša cerkev šteje za katoliče — vse socialiste, ateiste, komuniste, framasone in sploh vse one, ki so bili kot deca krščenim vpisani

Glasovi iz naselbin

Izpolnjena želja

Wellsburg, W. Va. — Že dolgo sva gojila željo, da bi obiskala naše stare znanke in prijateljke na Thomasu, W. Va. Sedaj se nam je nudila prilika, ko je društvo Domovina št. 29 SNPJ praznovalo svojo 30-letnico.

Celih 14 dni je bilo lepo vreme, kot malo kdaj v jeseni, baš ko je bil čas odhoda v petek 27. sept., so pa pričele padati debele kaplje dežja. Toda naju niso oplašile. Padalo je vso noč. Prenočila sva pri Kranjčevih na Musu.

In spet smo se znašli v državi W. Va. Sli smo v Pierce k moji sestri Mrs. Polanc. Seveda jih je naš prihod presenetil, ker nas radi dežja niso pričakovali. Kmalu pa se je razjasnilo. Prišli so znanec in prijatelj, med njimi tudi moj bratranec Louis Bajt, ki ga nisem videla že 15 let.

Končno smo se podali na slavje društva Domovina št. 29 SNPJ. Tam smo se sešli z mnogimi znanci. Tudi iz Lost Creeka so prišli. John Klančar, sin Franke Egarta in Mrs. Mezgec. Program se je pričel ob desetih. Frank Polanc nam je predstavil društvenega predsednika Antona Osredkarja, nato pa ustanovitelja društva št. 29 SNPJ Johna Mrharja, starega naseljence in edinega tu živečega ustanovitelja.

Potem smo se razšli vsak v svojo smer. Midva sva šla k moji sestri na Pierce, Kranjčeva pa na Davis k njenemu bratu Valentinu Puntarju. Naslednji dan je bila nedelja in sešli smo se pri Puntarjevih na Davisu, kjer smo se malo pozabavali, potem pa šli h Grudnovim, medtem ko je John Nered igral vesele poskočnice. Frank Polanc nam je bil za kažipota. Razkazal nam je prepače in vodopade Črne vode. Cesta je dobra vsepovsod; zgradili so jo fantje civilne armade ali CCC, ki gradijo razne ceste in zasajajo dreve.

V pondeljek ob desetih dopoldne smo se po isti poti vračali proti domu. Toda bila je velika razlika od sobotne vožnje. Ko smo dospeli na vrh hribovja, čigar visočina je 3285 čevljev nad morjem, se nam je nudil krasen razgled milje na daleč. Nebo je bilo jasno. Videli smo gozdove, vmes pa farme. Vsem onim, ki so nas šli spremit deset milj daleč, iskrena zahvala.

Toplo se zahvaljujemo vsem skupaj za gostoljubnost in prijaznost, posebno pa moji sestri in svaku, Polancčevim, njihovemu sinu Johnnyju, ki je šofiral, bratranec Louisu Bajtu, Puntarjevim, Grudnovim, Klevišarjevim, Vidmarjevim, Neredovim, Roččevim in Kascatu. Vse one, ki jih nismo mogli obiskati, prosimo, da nam oprostite. Kranjčevima se zahvaljujemo za prenočišče in postrežbo in želiva, da se zopet kdaj snidemo.

čevima se zahvaljujemo za prenočišče in postrežbo in želiva, da se zopet kdaj snidemo.

Louis in Frances Bartol, 353. Pittsburske vesti

Pittsburgh, Pa. — Četudi živi v tem mestu precej Slovencev, se vendar malokdaj čita kakšen dopis iz Pittsburgha. Zato sem se namenil, da napišem par vrstic, da boste vedeli, da še živimo in da nas še ni depresija popolnoma uničila.

Zima se je letos pojavila dokaj hitro in v nedeljo 6. okt. se je že pokazal sneg, tako da smo že imeli priliko videti njegov letošnji vzorec. Kot izgleda, bomo letos imeli dolgo zimo. Zato se je tudi treba pripraviti za dolge zimске večere. Najraje bi videl, da bi Prosveta izhajala s čem dni v tednu, ker mi je jako priljubljena. Zato tudi apeliram na člane, naj se naročijo na dnevnik Prosveta, kateri ga še nimajo.

Naznanjam, da se je naš dramski klub že začel pripravljati za zimsko sezono. Za prvo igrjo si je izbral "Rokovnjače", ki jih uprizori v nedeljo 27. okt. ob 2.30 popoldne na odru Slovenskega doma. Mislim, da ta narodna igra dosedaj še ni bila nikdar uprizorjena v Pittsburghu ne v tej okolici. Sedaj se vam bo nudila lepa prilika, da jo vidite. Ta igra ima pet dejanj in se vrši v letu 1810 v Kamniku na Gorenjakem. Videli boste, kako je ljudstvo kaznovalo rokovnjače, kako so jih na poseben način ujeli.

Naši igralci se že pridno učijo in vadijo, da bodo posetnike kar najbolj mogoče zadovoljili. Zato vabimo vse od blizu in daleč, da pridete na 27. okt. ob 2.30 popoldne na 57th street in Butler. Kdor bo prišel, se gotovo ne bo kesal.

Joseph Gorshin, 118.

Mussolinijeve pustolovščine

Milwaukee, Wis. — V tukajšnjem listu Journal sem na 2. okt. čital o Mussolinijevih pustolovščinah, kako je nahujskal in primoral italijansko ljudstvo v vojno proti Abesiniji. Poročilo pravi, da je takrat, ko je Benito napovedal roparsko vojno nad Abesinijo, paradiralo po rimskih in drugih ulicah milijone ljudi, ki so vplili živijo v vojni in pogin abesinskim barbarom.

V istem listu sem videl poročilo o zborovanju Lige narodov in njenih kovenantih, kako se Liga trudi, da bi preprečila napadalno vojno, da bi mirnim potom poravnala spor med prizadetima državama, članicama Lige. Toda Musso je ostal gluha na vsa pletiranja državnikov in drvi naprej s svojimi pustolovščinami. Nič se ne boji Lige narodov, njenih kovenantov, sankcij in groženj po ekonomskem bojkotu. Najbrž zato ne, ker ga militaristi in vojni dobičkarji vseh kapitalističnih držav hujskajo in podpirajo.

Ali ima Liga kakšno moč, da bi ustavila napadalca? Očitno je brezmočna, impotentna. Liga sicer nima ne armade ne mor-

narice, oboje pa imajo njene članice, ki jo tvorijo. Vse države so podpisale gotove sporazume, da ne bodo šle v vojno, ako niso napadene. Italije ni nihče napadel in tudi ona je članica Lige. Iste Lige kakor Abesinija. Kljub temu je Mussolini sedaj zahrbtno napadel zadnjo, prav po barbarsko. Možno je, da se ta vojna razvije v svetovno klanje kar ni izključeno. Tedaj bo ta vojna najstrašnejša v zgodovini človeštva.

Kapitalisti, ki vladajo še večino sveta, se zavzemajo za osvajevalne vojne, za širjenje imperialističnih moči. Zavedajo se, da se je svetovno delavstvo že naveličalo izkoriščanja, da se je že v dobri meri navzelo socialističnih idej, pa so se odločili, da poženejo ubogo ljudstvo v vojno klanje in ga tako spet potisnejo k tlom za dolgo dobo. Toda pri tem se bodo uračunali, kakor so se uračunali ruski tirani in izkoriščevalci delovnega ljudstva. Tako ne bo šlo več dolgo. Ljudstvo se bo dvignilo in obračunalo s svojimi krvoloki ter vzelo vladvo v svoje roke, uredilo ekonomske razmere tako, da bodo od njih imeli koristi vsi, ki delajo.

Vsa znamenja kažejo, da je kapitalistični sistem preživel svojo dobo in na njegovo mesto bo prišel novi, boljši in poštenjši sistem, ki bo dal pravico onemu velikemu razredu ljudstva, ki dela in ustvarja in zato mu tudi gre največ pravice. Krični sistem se bo sam ugonobil, oziroma se je že, sedaj strajajo po svetu le še njegovi ostanki, ki pa so še tako močni, da razširjajo obilo smradu in povzročajo veliko bedo in mizrijo. Kapitalisti si ne morejo misliti drugačnega novega sistema kakor to, da se bi razdelil denar med vse ljudi enako, zato pa argumentirajo, da bi potem spet ljudje imeli priliko, da si bi nagrabili koše denarja na račun nevednih, kakor se godi sedaj. Ne morejo umeti, da novi sistem ne bo dal takih pogojev ne pri liku nikomur, kajti njegovi temelji ne bodo kapitalistični, temveč človečanski, v dobrobit vsega delovnega ljudstva.

Joseph Ule.

Razmere in dolžnosti

Bellaire, Ohio. — V tej ekonomski krizi, ki je noče in noče biti konec, revno ljudstvo največ trpi. Beda se veča, četudi nekateri trdijo, da je kriza že za nami. Da so te vrstice resnične, naj služi naslednje v dokaz.

Rov št. 6, last Rail River Coal Co., je popolnoma prenehal z obratom na 3. okt., s tem je nad 600 rudarjev prizadetih, ki štejejo z družinami vred okrog 2.500 oseb. Pa baš sedaj, ko je zima pred vrati.

Omenjeni rov je obratoval 5 mesecev po 5 dni na teden od 25. okt. l. l. To je bil ves zaslužek precejšnemu številu rudarjev, ki smo bili prej zaposleni v dotičnem rovu. Dosedaj se še nič ne ve, kaj bodo z rovom naredili, ali ga bodo še obratovali ali zaprli kakor običajno.

Lundeenov načrt za brezposelnostno podporo bi nam zelo prav prišel, če bi bil sprejet, a ni bil, četudi ga je podprla ogromna večina delavcev, ki so poslali v ta namen nad 2000 delegatov v Washington iz raznih krajev Združenih držav. Načrt, kakor znano, je pri glasovanju propadel, ker so bili

proti vsi burbonci in njihovi zastopniki.

Nekateri se ogrevajo za Townsendov načrt starostne pokojnine. In kako ne bi 200 dolarjev pokojnine na mesec prav prišlo, kar je že nekaj, posebno če jih moraš sproti potrošiti. Če ne bo vlada imela dovolj denarja, bo priliznjena, da ga bo natisnila, tako da ga ne bo zmanjkalo. Dobra in hvalevredna beseda je to, le če bo upoštevana. Neki dopisnik je mnenja, da se lahko prične s petdesetimi dolarji na mesec. Tudi to bi dobrodošlo. Toda, dokler bodo o takem predlogu glasovali v kongresu pod sedanjim sistemom demokratije in republikancij, bo ta načrt zadela ista usoda kot je zadela Lundeenov načrt. Propadel bo pri glasovanju.

Delavci Združenih držav predstavljajo 75% vseh glasov, pa delavski glasovi štejejo pri volitvah prav toliko ko en glas multimilijonarja. Torej nam ne preostaja drugega kakor to, da pri prihodnjih volitvah atrnemo naše moči in glasujemo kot en moč za naše delavske kandidate v vse javne urade. Potem bodo odpadli mnogi predlogi delovnega ljudstva, kajti delavska vlada sama bo pazila in delala, da bo v njenih rokah, pod njevo kontrolo vsa produkcija in distribucija. Potem ne bo med nami armade brezposelnih in bednih, ker bomo vsi uživali sadove našega skupnega dela. Lahko je danes v tej dolgotrajni krizi priti na dan s koristnimi predlogi v prid delavstva, ampak moramo biti opretni kam ciljajo. Poglejmo v Californijo, kjer je bila tudi za Townsendov načrt in je s tem dobil naklonjenost delavstva, da je bil izvoljen za gubernerja z njihovimi glasovi.

Prosvetini dopisnik pravi, da tu ne gre za kakšna korita. Seveda tega noče nobeden javno povedati, ampak taki ljudje že vedo, kaj delajo in s čim se v sedanjih mizernih časih najbolj prikupijo delavstvu, sebi pa pribijejo en klin višje na lestvi lastnih interesov, dokler ne pridejo do cilja, ki si ga želijo. Nam delavcem ni treba preveč glav beliti, še manj pa očitati neposobnosti radi politike in radi mastnih predlogov na eni strani, dokler bo delavec, najsi bo v tovarni ali rudniku povprečno zaslužil pri trdem delu 100 dolarjev, in to če slučajno dela 20 dni na mesec po 7 ur na dan.

Louis Pavlinich, 258.

Obnova aktivnosti

Arma, Kans. — Par let je že minilo, odkar smo v Kansasu imeli prireditve s slovensko igro. Dramski odsek socialističnega kluba št. 21 JSZ iz Arme je prejšnja leta uprizoril več iger, s katerimi so bili udeleženci vselej zelo zadovoljni.

Ta klub je pač edina skupina v kansaskih slovenskih naselbinah, ki vsaj nekoliko še deluje na kulturnem polju. V tej sezoni obeta zopet več aktivnosti. V soboto večer 9. novembra se vrši prva prireditev z lepim in zanimivim programom. Glavna atrakcija bo slovenska šaljiva igra, ki mora raztegniti na smeh še tako kisel obraz. Na programu bodo še druge zanimive točke.

Ta prireditev bo obenem proslava 30-letnice delavskega lista Proletarca. Podrobnejši program bo razviden iz poznejših naznanil in letakov. Vendar pa že sedaj vabimo vse naše stalne obiskovalce in ljubitelje slovenskih iger, kot tudi one, ki se niso udeležili drugih naših prireditev; aploh vabimo vse zavredne delavce iz okoliških naselbin, da pridete na to delavsko veselico na omenjeni večer. Zavabali se boste kot že dolgo ne. Vrši se, kot navadno, v frontnaški dvorani.

A. Sušar, 434.

Noter v en žep, iz drugega ven

Pittsburgh. — Unijski rudarji spoznavajo, da jim desetodstotno zvišanje plač dosti ne pomaga. Po raznih krajih so trgovci namreč takoj po zvišanju zvišali ceno kruha za 20%. "Srečno se v starem kolobarju. Ko si na eni strani priborimo zvišanje plač, nam Roosevelt vzame na drugi strani zvišanje cen," pravijo rudarji v Rilltonu, Pa.

Abesinija in njeni prebivalci

Abesinija meri 97.000 kvadratnih kilometrov in nima enotnega pokrajinskega lica, verovzvodni in jugovzhodni del, torej ozemje ki meje na južni del italijanske Eritreje na francosko, angleško in italijansko Somaljo, zavzema približno četrtno vso državo je slasti v južno-vzhodnem delu puščava bode. To brezposelnemu ozemlje bi Abesinija gotovo rada odstopila Italiji. Druge krajeve so pa gorate in dokaj rodovitne, tu je tudi dovolj vode za živinorejo in poljedelstvo. Vegetacija je bujna zlasti v krajih 3000 m nad morsk gladino, ki spominja bolj na srednjeevropske dežele, nego na Afriko. Abesinci radi prebivajo v teh višjih krajih z zdravim podnebjem in tudi Evropejci se počutijo tam dobro.

Kakor delala so raznoliki tudi njeni prebivalci. Vladajoče plemo so Amhari, na semitakega izvora, naseljeni v sredini in severu države. Po številu najmočnejše plemo so pa Galli, živeči tudi v sredini in na jugu države, čisto pomešani z Amhari. Na vzhodu prebivajo divja nomadska plemena Somalci in Tigrancevi. Na zapadu živeči plemeni lamov in Sudancev tudi nista na najbolj glasni. Delovne moči daje večina plemena. Omeniti je treba še židovsko pleme Falashev. Vse kaže, da so nudile abesinske re skozi stoletja zavetišče najrazličnejšim menom pred arabskimi preganjalci in zato letimo zdaj na razmeroma majhnem ozemju na ostanke najrazličnejših, nekoč morda v kih in močnih narodov.

Vladajoči Amhari so koptiške vere. Čerki nje poglavar ni cesar, kakor bi človek mislil, temveč knezožok, nazvan abuna. Vzgojo plemena so mohamedanske vere, druzo, ki v veliki večini, so pa poganska. Povsod, tu v veri, kakor tudi v jeziku, se pa kaže močan medanski ali arabski vpliv. Katoliški miselnariji stoji tu pred težko nalogo in njih prisadevanje bi bilo vredno večjih uspehov. Država je urejena fevdalno in razdeljena več pokrajin. V poedinah pokrajinah vlad poglavarji plemen in njihovi vazali. Prvvalci so prav za prav sužnji v pravem pomenu besede, ker zemlja ni njihova, temveč imajo samo v najemu. Poglavarju morajo čevati desetino, na njihovo povelje se morajo udeleževati skupnega dela ali pa odriniti vojno. Poglavarji so tudi sodniki svojih ljudstva v prvi, pogosto pa tudi v zadnji stanci. Abesinija je urejena približno tako kakor so bile urejene evropske države v sedemdeset letih. Tu najdeš še vedno sledove hovstva.

Rodbinsko življenje je pri vseh plemenih sto patrijarhalno. Amhari žive pred zakon v enostavnosti, druge njihove žene so pa skrajne prve. Mohamedanska in poganska mena žive v mnogoženstvu, v kolikor jim seveda dovoljujejo gmotne razmere. Vprašanje otrok je rešeno kaj enostavno. Čim jih ima žena, tem več je vredna, kajti o pomenu delovno moč in razmnožitev rešuje bogastvo. Alimentov v Abesiniji ne znajo. Zakon in ločitev sta privatnopravni zadevi.

Obleka Amharov obstoja iz zelo ozkih baževinastih hlače bele barve, prepasanih v su in iz dolge srajce iz enakega blaga in z zelo ozkimi rokavi, ki se nosi povrh. obleka se imenuje lips-perlo. Čez to obleko se nosi neke vrste rimska toga, široka halja iz bombaževinaste tkanine, nazvana ma. Premožnejši Abesinci nosijo še krpeperline iz trpežne rjave tkanine domačega dela. Ženske nosijo dolge platnene obleke prepasane v pasu, na vratu pa amulet p zlim duhovom in boleznim. Korali in podobni okraskov Abesinci nimajo radi. Vsak Amhar si želi puško, pas z naboji in sabljo, nosi s seboj od jutra do večera ali pa tudi noči ko spi. Manj kulturna plemena si se delajo obleke iz ustrojenih kož.

(Dolge prihodnjak.)

Umrlijost v evropskih prestolnicah

Znani španski publicist in politik Ort priobčuje zanimivo statistiko o umrlijosti evropskih prestolnicah. Iz njegovih podatkov je razvidno, da imajo največjo umrlijost v Parizu, in sicer 19.2 primera smrti na 1000 prebivalcev. Sledita Lizbona in Carigrad, na trtem mestu je Madrid z umrlijostjo 11.2. V visoke umrlijosti razlaga Ortega z zdravim in nesnažnim življenjem, nedostato kanalizacijo, stanovanjsko krizo in vsemim truščenjem. Na petem mestu je Bukaresta s 14.9 primera smrti na 1000 prebivalcev. di Budimpešta s 13.2, nato Pariz, Rim, Dunaj, Varšava in London z 12.3 primera smrti. Pridejojo Kodanj (11.4), Praga (11.3), Bern (11.2), Berlin (11.1), Stockholm (11). Be Bruselj in Haag so najbolj zdrava mesta v Evropi, kajti njih umrlijost se štira med 10.1 (Bern) in 9.5 (Haag).

(Dolge iz prve kolone.)

v cerkev. To potrjujejo vsi vodilni jamarci sami — na primer "father" Trunk — dar jamrajo, kako se porodna kontrola širi v Milwaukeeju, Minneapolisu in drugod. Pa zaključujejo: "To so katoličani samo imenu, v resnici so pa socialisti, komunisti, mlačniki, brezbrizniki in sploh odpadli Lepi katoličani!"

Prizor iz policijskega napada na stavkarje v Milwaukeeju.

Vesti s Primorskega

ne davke za državo, provinco in občino, brez dvoma ne morejo mirno gledati tega početja in zato so vsi, ki prihajajo iz notranjosti Italije, med nje do skrajnosti osovraženi.

Radio še vedno motijo
Postojna, sept. 1935.—Kakor poročajo iz naših krajev še sedaj niso prenehali z motnjami naše ljubljanske radio-oddajne postaje. O tem smo svojočasno že poročali in ugotovili, da imajo italijanske oblasti več takih manjših postaj, s katerimi z raznim ropotanjem in sličnim motijo in onemogočajo našim radio-poslušalcem v Primorju čisto sprejemanje slovenskega radia. Zlasti močno priro motiti pri oddajanju raznih poročil, posebno onih, ki se tičejo položaja v Italiji. V zvezi z vedno bolj poglabljajočim se prijateljstvom med nami in našo sosedo, bi to vsekakor lahko odpadlo.

Kmetijske nagrade v Goriški pokrajini
Za prihodnje leto se pripravljajo v Goriški pokrajini nekaka žitna bitka. Namen natečaja je pospeševanje enotne žitne produkcije, zboljšanje zemljišč, zboljšanje travnikov in živinoreje in zboljšanje vrtnin. Splošni pogoji so, da mora biti vsaj 40 odstotkov površine posejane z žitaricami in vsaj 1 ha posejane z eno samo žitno vrsto. Nagrade so od 1000 do 100 lir.

Motorni vlaki na pulski progji
V poslednjih letih so v Kampaniji, Piemontu, Umbriji, Emiliji in Toskani uvedli v promet motorne vlake, ki vozijo na progah v skupni dolžini 27.000 km. Takih vlakov je po vsej državi okrog 180. Že od vsega početka se je govorilo, da bodo motorne vlake postavili tudi na progjo Trst-Pula, ki je spriču gospodarske krize in, ker je Pula po vojni povsem izgubila svoj vojaški značaj, le malo v prometu trzato tudi zelo zapuščen. Vlaki rabijo iz Trsta v Pulo po tri in pol do štiri ure. To je mnogo, če se pomisli, da meri vsa progja okrog 130 km.

Obljube pa doslej niso bile izpolnjene. Zato so krajevne oblasti in stranka sprožile akcijo, da bi se za potniški promet uvedli tudi na pulski progji motorizirani vlaki. Vprašanje je, ali bo ta akcija uspela, ker rabijo taki vlaki mnogo bencina odnosno nafte, ki postaja za Italijo vedno bolj dragoceno gorivo.

Nabrežinski kamnolomi
Zaradi krize je vsa nabrežinska okolica, ki živi skoraj izključno od kamnolomov, hudo prizadeta. Že dolgo počiva skoraj vse delo. Očividno pa tudi podjetja ne morejo več zdržati depresije. Pretekli teden je bilo na dražbi kamnolomsko podjetje Karla Favettija. Ta teden pa je prišel na boben še kamnolom Karla Pregarca.

Dekanska občina bo najela v bližnjih dneh pri nekem pulskem denarnem zavodu posojilo v znesku 30.000 lir za javna dela. Skoraj ves denar pa bodo dejansko porabili za nakup nekega zemljišča, na katerem namenjajo baje zgraditi neko novo javno poslopje. Pokrajinski

upravni odbor je dekanski občinski upravi v pondeljek odobrili novo zadolžitev.

Tudi vizinadska občina se je morala zadolžiti radi primanjkljavev in občinskem proračunskem gospodarstvu. "Corriere Istriano" ki poroča, da je pulski pokrajinski upravni odbor občini dovolil najeti posojilo, zneska novega dolga ne navaja.

Nove nagrade za novoročence. Po vzgledu ostalih istrskih občin so te dni razpisale manjše nagrade za novoročence tudi občinske uprave v Plominu, Roču, Dekanih in Kopru. Plominski podestat je nagradil občinskega tajnika, ki mu je žena te dni rodila otroka.

Na Malem Lošnju je občinska uprava brezplačno odstopila zadarski nadškofiji večje zemljišče v vasi Cigalih.

Smrtna nesreča. V Vrtenigli v Istri se je smrtno ponesrečil Ludvik Radesič. Padel je z nekega sadnega drevesa in si zlomil tilnik. Med prevozom v bolnišnico je izdihnil.

"Prijateljska greča" tudi na Goriškem. Pred dnevi smo poročali o opozorilih, ki sta jih dal občinstvu kvesturi v Puli in Trstu zaradi verige pisem, s katerimi so poedinci spekulirali na protizakonit dobiček. Veriga se je sedaj podaljšala v goriško pokrajino in, kakor pravijo, tudi dalje proti jugu. Vzgledu policije v Trstu in Puli je sledila tudi goriška kvestura, ki priblija v svojem opozorilu, da bo strogo pazila na vsakogar, ki bi na tak način skušal izrabiti zaupanje sočloveka.

Cerkljanski karabinerji so prijaviteli goriškemu sodišču 24-letnega Filipa Bertoča iz Spodnje Tribuše zaradi bega čez mejo. V kratkem se bo vršil proti njemu proces.

V Vipolzah je spodsnilo domačinu Ivanu Reji, da si je pri padcu pohabil nogo in so ga morali prepeljati v goriško bolnico.

Na Dobroven v Brdih je požar uničil gospodarsko poslopje posestnika Frana Rebolča iz Flejane. Pogorelo je poleg stavbe tudi 30 stotov sena in poljedelsko orodje. V nevarnosti je bilo sosednje poslopje, ki so ga po požrtvovalni domačini pravčasno obvarovali ognja.

Na smrt obsojen in oproščen. Pred letom dni se je moral pred tržaškimi potniški zagovarjati Marij Bregant iz Ločnika pri Gorici. Zaradi roparskega umora je bil obsojen na smrt. Prizivno sodišče je obsodbo razveljavilo in izročilo zadevo porotnemu sodišču v Vidmu. To je Breganta sicer oprostil, toda državni tožilec je vložil priziv, tako da je prišlo pred kasacijo do nove razprave. Najvišje sodišče je priziv zavrnilo ter potrdilo oprostitelno razsodbo videmskih porotnikov.

Umri je tržaški odvetnik Evgen Brunner. Bil je najstarejši član tržaške odvetniške zbornice in v svojih mladih letih tudi tržaški mestni svetnik. V gospodarskih krogih je užival velik ugled in je bil več let predsednik zavarovalne družbe "Rivione Adriatica di Sicurtà".

V Hruševju pri Postojni so dobili električno razsvetljavo.

V kamnolomu pri Sezani, ki je last podjetnika Marinija, se je hudo ponesrečil 27-letni delavec Angel Geč iz Ponikev pri Tomaju. Ko je v družbi dru-

gimi delavci pripravil mino v skalovju, je naboj prenelo eksploziviral. Geč je dobil zelo nevarne poškodbe. Sedaj ga zdravijo v tržaški bolnici.

V Boljuncu pri Trstu se je ponesrečil 27-letni delavec Ivan Cerkvenc. Na potu proti domu je padel s kolesa. Prepeljali so ga v tržaško bolnico.

Ljudsko gibanje v Istri. Ponočno smo že opozorili, kako na Tržaškem in Goriškem dežela po naravnem prirastku vedno bolj narašča, kakor njeno središče Trst odnosno Gorica. Popolnoma enak položaj je tudi v Istri. Ne glede na vsa pretekla leta kažejo to že podatki, ki so jih listi objavili o rojstnih in smrtnih primerih za meseca julij in avgust tega leta. Tako je bilo v Puli julija 72, avgusta 82 novoročencev, umrlo pa je 63 odnosno 57 ljudi. Naravni prirastek je znašal 9 odnosno 25 duš. V ostali pokrajini se je rodilo julija 479, avgusta pa 476 otrok, umrlo je 185, odnosno 222 oseb, naravni prirastek prebivalstva pa je znašal 294, odnosno 254 ljudi.

V Poreču so dobili novega podestata. Na to mesto je bil imenovan miličniški oficir Bruno Godeas.

V Medulinu pri Puli so pričeli te dni graditi nov pomol za ribiške ladje. Pomol bo meril v dolžini 25 m. Stroški so proračunani na 80.000 lir.

Delavska stavka. Večje število brezposelnih delavcev iz videmske pokrajine je bilo poslanih na delo k neki tvrdki v Podalžju. Ker je prišlo med njimi in delodajalci do spora, so delavci pustili delo in se enostavno vrnili domov. Ko je to zvedel videmski prefekt, je odredil strogo preiskavo in odposlal na lice mesta posebnega inspektorja z nalogo, da dožene pravi vzrok stavke.

Goriški delavci, ki so zaposleni pri javnih delih v vzhodni Afriki, so poslali v prvi polovici meseca septembra svojim družinam skupno celih 3400 lir, ki so jih pripravili od svojega zaslužka. V poslednjih 6 mesecih so dobili ljudje v goriški pokrajini iz vzhodne Afrike dobrih 66.000 lir.

V Gorici je med potjo v bolnišnico 25-letna Marija Sfiligojeva rodila otroka. D z doma so jo v zadnjem hipu z rešilnim avtom prepeljali v bolnico, zdravniška pomoč pa je bila spriču že izvršena poroda skoraj da nepotrebna.

V Števerjanu v Brdih je Vincenc Muligoj pred domačo hišo cepil drva. Nesreča je hotela, da mu je drobec lesa padel v desno oko. Z rešilnim vozom so ga morali prepeljati v goriško bolnišnico.

Na Krasu iščejo vodo. Razni znaki kažejo, da teče okrog Grmade pod zemeljskim površjem reka. Ker nameravajo tam zgraditi počitniško kolonijo za solsko deco, so poslali v vas strokovnjake, ki sedaj skušajo izslediti vodni tok, da bi iz njega črpali vodo za nov vodovod.

Blizu Pasjaka pri Podgradu se je pripetila huda avtomobilska nesreča. Neki avto z nemškimi izletniki je zavozil v obcestno kamenje in se prevrnil. Več izletnikov je bilo hudo poškodovanih. Enaka nezgoda je malo pozneje doletela nekega motornega kolesarja.

kušnja pokazala, da so delavci v industrijah masne produkcije najbolj organizirani na industrijski bazi: ena unija za vse delavce v dani industriji s področjem za vse poklice.

Na istem sestanku je bil močan sentiment za ustanovitev samostojne delavske politične stranke, ki jo urgira resolucija unije tekstilnih delavcev.

Liga narodov bo zalagala Abesinijo z bojnim materialom
(Nadaljevanje s 1. strani.)
Velika Britanija je bila prva, ki je začela izvajati sankcije, ko je prepovedala govor po radu načelniku italijanske delegacije baronu Aloisiju preko njene radiopostaje v Rugbyju, v katerem je hotel slednji pojasniti stališče Italije amerškemu narodu. Posledica te akcije je bila, da Aloisi sploh ni govoril.

Tri države — Italija, Avstrija in Ogrska — so odglasovale proti sankcijam, za katere se je izrekla Liga narodov, vse druge pa so jih odobrile. Delegatje Abesinije so se vzdržali glasovanja.

Reprezentant Italije je posvaril Ligo narodov, da pomoraka blokada proti njegovi državi pomeni vojno, zaeno pa je namignil, da bo Italija dobivala vojni material v Nemčiji, ki bo uradno izstopila iz Lige narodov 21. oktobra, ter v Avstriji in Ogrski, ki sta se izrekli proti sankcijam. Olje, katerega nobena teh držav nima v veliki količini, bo Italija dobivala v "neki drugi državi, ki ga bo pošljala Italiji preko Nemčije."

Dredawa, Abesinija, 12. okt. — Italijanska invazija Abesinije pomeni bolj boj za vodo nego osvajanje teritorijev. Italijanska armada pod poveljstvom generala Graziana počasi prodira v provinci Ogaden. Kljub poročilom o velikih zmagah italijanskega vojaštva, se zanesljive informacije glase, da se še ni vršila nobena odločilna bitka. Abesinski vojaki se počasi umikajo v gorovja in se izogibajo spopadam. Po obrambnih načrtih, katere je odobril cesar Selassie, se glavna bitka ne bo vršila v nižinah, temveč v gorovju, ki bo nudilo abesinskim vojakom močno zavetje pred bombardiranjem iz zraka.

Zeneva, 12. okt. — Naslednje države so se izrekle za izvajanje sankcij proti Italiji: Afghanistan, Argentina, Avstralija, Belgija, Bolivija, Bolgarija, Kanada, Čile, Kolumbija, Kuba, Čehoslovaška, Danska, Ekvador, Estonija, Finska, Francija, Velika Britanija, Grška, Haiti, Honduras, Indija, Irak, Irska, Latvija, Liberija, Litva, Luksemburg, Mehika, Holandska, Nova Zelandija, Nikaragva, Norveška, Panama, Perzija, Peru, Poljska, Portugalska, Rumunija, Rusija, Slam, Južna Afrika, Španska, Švedska (z militarističnimi rezervacijami), Turčija, Urugvaj, Venezuela in Jugoslavija.

Države zunaj Lige narodov: Japonska bo ostala nevtralna, toda možnost je, da bo sodelovala pri izvajanju sankcij proti Italiji.

Združene države bodo ostale nevtralne, toda prepovedale so pošiljanje orožja Italiji in Abesiniji.

Nemčija, ki uradno preneha biti članica Lige narodov 21. oktobra, bo ostala nevtralna, možnost pa je, da bo povečala trg za svoje blago v tujezemstvu zaradi oklica sankcij.

Brazilijska se ni pojasnila svojega stališča. Delegatje Para-

gvoja, Salvadora, Guatemale in Dominikanske republike so se vzdržali glasovanja glede sankcij.

Proti sankcijam so glasovale Italija, Avstrija in Ogrska.

Abesinija je za strogo izvajanje sankcij proti Italiji, vključivši militaristične.

'Zaščitna mezda' za delavce prenizka
Brezplačna zdravniška oskrba za reliefne delavce
Chicago, 12. okt. — Illinoiska relifna komisija je bila večera informirana, da je "zaščitna mezda" \$65 na mesec, katero je določila federalna administracija relifnih del za navadne delavce, prenizka za rednike družin, ki so sedaj na relifni listi. Samuel Goldsmith, načelnik zdravstvene divizije Sveta socialnih ustanov, je iz tega razloga priporočil komisiji, naj nudi relifnim delavcem brezplačno zdravstveno oskrbo.

Goldsmith je dokazoval, da družine, ki so sedaj na relifni listi, prejemajo do \$100 podpore na mesec. V tej vsoti je vključena stanarina, premog, obleka in zdravila. Vse te stvari bi odpadle, ko bo rednik družine uposlen pri relifnih delih za mesečno plačo \$65. On je argumentiral, da je v interesu javnega zdravlja, da relifni delavci dobijo brezplačno zdravstveno oskrbo, da se prepreči širjenje nalezljivih bolezni.

Wilfred S. Reynolds, tajnik illinoiske relifne komisije, je izrazil dvom, da bi federalna relifna administracija zvišala davjate v svrhu financiranja zdravstvene oskrbe relifnih delavcev.

Unije se obračajo do žensk in farmerjev
Atlantic City, N. J. — Konvencija Union Label departmenta ADF je sklenila pričeti z veliko kampanjo za mobiliziranje dveh milijonov soprog organiziranih delavcev v posebnih ženskih organizacijah za nakupovanje blaga z unijsko znamko. Department je sklenil tudi sporazum s Farmarsko unijo za medsebojno sodelovanje. Na podlagi tega sporazuma, ki se izvaja že v sto okrajih, kupujejo farmerji unijsko blago, unionisti pa pridelke od domačih farmerjev.

Stroji ne potrebujejo penzij...
Chicago — Ker stroji ne potrebujejo penzij, bodo v bodoče radi zakona za socialno zaščito še bolj izpodirivali delavce ko v preteklosti. Tega mnenja je Frank C. Jones, predsednik Natl. Electrical Manufacturers asociacije. On pravi, da bodo podjetniki raje instalirali nove stroje, vedno boljše stroje, kako pa plačevali davek v sklad za brezplačno pomoč in pokojnino. Očividno misli, da jim tudi davka ne bo treba plačevati za relief.

Potres v Rusiji; petdeset mrtvih
Moskva, 12. okt. — Hud potres je večera zmajal pokrajino Tadžekstan ob meji Afganistana v centralni Aziji in po prvem poročilu je bilo 50 oseb ubitih in okrog 300 ranjenih. Sovjetska vlada je brž poslala tja vlak z zdravniki, zdravniki in bolničarki.

Tom Mooney (zaznomovan s puščico) se s svčiji odvetniki bori za svobodo pred vrhovnim sodiščem Californije.

Predsednik Green doživlja prvi poraz na konvenciji

(Nadaljevanje s 1. strani.)
Na isti seji sta bratska delegata Arthur Conley in Andrew Naesmith od Kongresa delavskih strokovnih unij v Angliji pozdravila konvencijo in urgirala delegate, naj sklenejo, da se Ameriška delavska federacija povrne v strokovno internacionalno. Federacija je izstopila iz Internacionalne kmalu po vojni na zahtevo Gompersa, ki ni maral več sodelovati z evropskimi socialisti.

Atlantic City. — (FP) — Na seji dne 9. t. m. je obiskal konvencijo Ray Murphy, poveljnik Ameriške legije, ki se je nastanil v hotelu, kateri je bojkotiran od unionistov. Zastopnik legije je bil letos manj navdušen sprejet kakor na prejšnjih konvencijah. Večje število delegatov je zapustilo dvorano, ko se je pokazal na odru. Murphy ni dosti govoril o radikalizmu, dasi je omenil "subverzivne elemente" med ameriškim delavstvom. Apeliral je na federacijo, naj kooperira z Ameriško legijo v kampanji za "amerikanizem" in urgiral je nevtralnost Združenih držav v afriški vojni.

Baš nasprotno je govoril Spencer Miller Jr., drugi gost, ki je direktor Delavskega vzgojnega biroja. Kritiziral je stališče Amerike napram dogodkom v Evropi in rekel je, da Združene države, naj še tako razglabljajo nevtralnost, ne morejo ostati osamljene od ostalega sveta v momentu, ko se v Zenevi obravnava velika kriza, ki lahko zaneti novo svetovno vojno.

Železničarji in kompanijske unije
Atlantic City. — (FP) — Dodatno poročilo eksekutivne ADF o stanju železničarskih unij je optimistično. Unije železničarskih delavcev so v preteklem letu izrinile konkurenčne unije na 57 progah in unionizirale 76 prog v dveh letih. Zdaj je v teku boj pri nadaljnjih 21 linijah za priznanje bona fide delavskih unij. Organizirani mehaniki v železniških delavnicah, uradniki na postajah, telegrafisti in prožni delavci so brez malega povosod izgnali kompanijske unije.

Število železniških delavcev je padlo na 982.598 v preteklem letu. Pred desetimi leti je bilo okrog dva milijona nameščenec na železnica v Združenih državah.

Brez malega vse železničarske unije so se izrekle za podzavljenje železnice.

Naval na radikalne učitelje
Atlantic City. — (FP) — Ameriški učitelji in učiteljice naprednega mišljenja, katere že več mesecev silovito napadajo razne patriotske organizacije, predvsem pa burbonski Hearstov tisk, bodo imele zdaj opravičiti tudi z nazadnjaki v delavskih vrstah. Učiteljica Selma Borchardt, delegatinja Washington Central Labor unije, katere ima precej zaslonbe pri eksekutivi ADF, je predložila resolucijo za izključitev vseh učiteljev in učiteljic, ki uče "subverzivna in neameriška načela", iz učiteljske organizacije.

Devetinštideset delegatov za industrijski unionizem
Atlantic City. — (FP) — Devetinštideset delegatov, ki zastopajo na konvenciji ADF federalne, mednarodne in centralne delavske unije, je na skupnem sestanku 10. oktobra odobrilo resolucijo za industrijski unionizem.

Resolucija se glasi, da je iz-

Italijanski diktator Mussolini se vadi v streljanju. To vežbanje mu bo morda prav prišlo, ko se bodo njegovi vojaki vračali iz Afrike.

Italijanski diktator Mussolini se vadi v streljanju. To vežbanje mu bo morda prav prišlo, ko se bodo njegovi vojaki vračali iz Afrike.

Dolina meseca

ROMAN
Spisal JACK LONDON—Prelovenil Vladimir Levstik

Tako žal je bil in tako miren in tako mehko je govoril. In oči je imel prelepe in roke najbolj mehke in čiste, kar sem jih kdaj videla. Še danes mi je, kakor da jih vidim pred seboj. Časih se je poigraval z menoj in bonbončke mi je dajal in majhna darilca. Navadno je večino dneva prespal. Takrat še nisem vedela, zakaj. Imela sem ga za preoblečenega pravljice-nega princa. In tedaj so ga ubili, prav tam v točilnici; a poprej je sam ubil tistega, ki je njega ubil. Tak je bil konec te ljubezenske zgodbe.

Billy Murphy. Razen tega sem imel s treniranjem in boksanjem preveč posla in se nisem utegnil veliko ukvarjati z ženskami. Na mojo dušo, Saxon, čeprav nisem bil popolnoma spriden — saj veš, kaj mislim — vendar nisem nikoli v svojem življenju govoril kake-mu dekletu o ljubezni. Nič me ni gnalo k temu.

"A dekleta so bila vendarle zaljubljena vate," ga je podražila, čuteč, kako se ji je ob tej nedolžni izpovedi čudno razširilo srce.

Billy je zamahnil v konje.

"In koliko jih je bilo?" je pritiskala.

Še vedno ji ni odgovoril.

"Nu, ali mar ne?"

"I, kaj sem pa mogel za to," je rekel počasi. "Če so se rade ozirale po meni, je bila to njihova volja. In moja volja je bila, če sem se jih ogibal, ali ne? Ne moreš si misliti, Saxon, kako tiščijo za boksačem. Časih se mi je kar zdelo, da nimajo dekleta in žene niti trohice prirojene sramu. Oh, bal se jih nisem nikoli, verjemi mi, a hrepenel tudi nisem po njih. Mož, ki se jim da kar takole ujeti, je pravi bedak."

"Nemara si pa sploh tak človek, da se ne moreš zaljubiti," je izzivalno dejala.

"Nemara," jo je poparil. "Vsekako si ne morem misliti, da bi se zaljubil v dekle, ki bi tekalo za menoj. To je za gizdaline, a kdor je pravi mož, ta ne mara, da bi se ženske podile za njim."

"Moja mati je zmerom govorila, da je ljubezen vse na svetu," je rekla Saxon. "Še pesmi je zlagala o tem. Nekatere izmed njih so izšle v sanjoseškem 'Mercuryju'."

"Kaj pa ti praviš o tem?"

"Oh, ne vem," se je pohljnala in z novim le-nim nasmeškom prestregla njegov pogled. "Vem samo to, da je lepo doživeti tak dan, kakor je današnji."

"Pa tak izlet — da, prav imaš," je naglo dodal.

Ob eni je Billy zavil s ceste in zapeljal na jaso med drevjem.

"Tu bova jedla," je napovedal. "Mislim sem, da je boljše, če imava sama svoje kosilo, kakor da bi se ustavila v kaki občestni krčmi. In zdaj izprežem konja, da nam bo vsem prijetno in udobno. Saj imava časa več kot dovolj. Vzemi jedilno košaro z voza pa jo izprazni na pregrinjalo."

Ko je Saxon odprla košaro, je kar ostrmel nad tolikšno potratnostjo. Izložila je neverjetno zalogo sandwichev z gnatjo in perotni-no, morskih rakov v solati, trdo kuhanih jajec, vloženi svinjskih nog, zrelih malin in kislih kumaric s koprom, švicarskega sira, slanin mandeljnov, pomaranč in banan ter več steklenic piva. Osupnila je ni samo množina, ampak tudi raznoličje vsega tega. Bilo je kakor vratolomen polzkus, pokupiti celo trgovino z delikatensami.

"Tako se ti pa res ni bilo treba oškodovati," ga je pokarala, ko je prisedel k njej. "Tega bi bilo dovolj za pol tuceta zidarjev."

"A v redu je, ali ne?"

"Da," je priznala. "Saj to je tisto. Preveč v redu!"

"Nu, tedaj je prav," je končal. "Moja vera je zmerom taka, da mora biti vsega dovolj. Ali ne bi bila malo piva, da si poplakneva prah iz vratov, preden začneva? Na kozarca pazi. Vrniti ju moram."

(Dalje prihodnjik.)

smo morali nadaljevati pot peš med visokimi hribi. Tako smo dospeli do velikega lesenega kri-ža, na katerem so bila izrezljana imena padlih vojakov.

Po dvanajsetni hoji smo prišli do nekega posestva in šole, kjer smo dobili petnajst ur počitka. Tu je bilo treba spremiti tudi kuhinje. Namesto kuhinj na vozovih smo dobili majhne kotličke, katere so nosili konji. Dobili smo povelje, naj vstopimo v vrsto k pregledu, da se ugotovi, če imamo vsi konzerve, ki smo jih prejeli. Kakih šest nas je bilo, ki smo vsak eno pojedli in za kazen smo morali vsieti privezani k hlevu. Potem smo dobili druge konzerve in zapovedali so, da se jih ne sme nihče dotakniti, dokler ne pride povelje.

IV

Zvečer smo morali nadaljevati pot, ki je šla skozi gozdove, in četrti dan smo dospeli na cilj in že so nas pozdravile sovražnikove kroglice. Dobili smo povelje za napad, da požemo so-vražnika nazaj in vnela se je huda bitka, v kateri je padlo do-ti sovražnikov a še več naših. Mnogo so trpeli ranjenci v hu-dem mrazu; veliko jih je zmzrnilo predno so jih odpeljali na malih sankah do ceste, kjer so čakali nanje vozovi.

Potem smo šli po gozdu na-prej kakih šest kilometrov, na-kar smo se ustavili in je bilo treba kopati strelske järke. Tu smo ostali nekaj dni in sovraž-nik nas ni nadlegoval. Zvečer, ko je bilo mirno, so nam prinesli kuharji večerjo. Ker smo bili raztreseni po hribih, so do-ločili par mož za prevažanje kotličkov od enega hriba do drugega.

Ko smo se nekoliko zavarovalni proti napadu, je poveljnik naročil poddesetniku, tistemu Kočevjarju, naj izbere šest mož, da preiščejo okolico. On je iz-bral tudi mene, a sem se upri, ker sem imel zamenjati stražo, nakar mu je poveljnik rekel, naj najde drugega. To je bilo zjutraj, popoldne pa je prišel poddesetnik sam nazaj. Njegovi možje so namreč našli na so-vražnikovo stražo, ki je bila močnejša in je ujela vse naše, samo on je ušel. Poveljnik je poddesetnika ostro oštel, ker ni pazil na svoje može in je le zase gledal, da je utekel.

Medtem je naše vojaštvo ob levem krilu potisnilo sovražnika nazaj in mi smo dobili povelje, naj gremo proti desnemu krilu. Patrulja je šla pred nami in na vsaki strani odredila sta šla dva moža, da ga čitita. Ko smo tako korakali, sva jaz in tovariš zagledala civilista, ki se je skrival v grmovju. Takoj je dvignil roke v kvišku in prosil mi-losti. Med tem je prišel poveljnik, ki ga je preiskal in v njegovem žepu je našel zemljevid, nakar ga je dal ubiti kot izdajalca.

Približali smo se neki vasi v dolini in patrulja je naznanila, da je tam kakih tisoč kozakov. Pristavila je, da ni nevarnosti, ker se kozaki pripravljajo na u-nik, ker je levo avstrijsko kri-lo potiskalo sovražnika nazaj. Tam smo se ustavili in izkopali järke. Nekaj se nas je vtiho-tapilo do prve hiše, kjer smo kupili krompirja in naprosili žensko, da nam ga je skuhala, da smo si ogreli mrzle ledoce, da smo si ogreli mrzle ledoce, ker nismo že dva dni ničesar gorkega zavžili. Potem smo vzeli šop sena in ga nesli vsak v svojo jarmo. Ker ni bilo sluttiti nobene nevarnosti, smo se za-vili v plahto in zaspali.

Zjutraj, ko smo vstali, smo imeli vsi trde noge in nekaj časa sploh nismo mogli hoditi. Ko smo se nekoliko razgibali, smo se spet podali čez hrib v dolino, kjer smo dobili tople hrane, kruha in vsak dve konzervi. K nam je dospelo tudi nekaj no-vih vojakov, ki so nadomestili tiste, ki so padli v bitki. Potem smo odinili v drugo smer med hribovjem in po večurni hoji smo prišli do dveh stotnjik naše-ga polka, kjer smo dobili pet-najst minut odmora. Potem je bilo treba nadaljevati pot na hrib in oficirji so nam pripove-dovali, da so na vrhu hiše, kjer se bomo lahko ogreli. Na vrh smo dospeli okrog polnoči, toda hiš ni bilo nikjer; le burja je neusmiljeno razsajala in je za-brizala vse sledove za nami.

(Dalje prihodnjik.)

French Line IZ NEW YORKA VSE EVROPO (VIA HAVR)

NORMANDIE	23. oktobra 1935
LAFAYETTE	2. novembra • 23. novembra 1935
CHAMPLAIN	9. novembra • 30. novembra 1935
ILE DE FRANCE	16. novembra • 7. decembra 1935

Za pojasnila in vozni listek vprašajte: LEO ZAKRAJŠEK, General Travel Service, (Inc.) 302 East 72nd St., New York

Izgubljeni kruh

Bilo je v tistih daljnih dneh blažene mladosti, ko sem toliko zrastle, da mi je Dularjev stric vzal mero za prve hlače. Za take hlače, ki jim je platnarija bila zašita in so segale doli do čevljev. Dularjev stric je prinesel te hlače v soboto zvečer in v nedeljo zgodaj sem se v njih postavil pred tete Mico.

"Stiman si, fantiček moj, ves si stiman! No, obrni se, da te bom videla z vseh strani!" je govorila teta Mica in me je zadovoljno požgečkala po zadnji plati. "Ej, ej! In štacuna je zaprta. Tako je prav. Prevelik si, da bi še krošnjarij s platnom. Zares! Moliti znaš očenaš in apostolsko vero. Tiste zijave dolenke niso več za tebe. Pa ker je tako, dobiš nekaj tudi od mene. Nekaj lepega za spomin!"

"Teta Mica, kaj takega?"

Zagonetno se smehljaje je teta Mica odprla svoje predale v o-mari, pobrskala med perilom in mi stanišla v prgišče — nož. Žepni nožiček — oh! Tak nožiček, da sem veselja zavriskal. Nožič-če z belimi, v vseh mavričnih barvah se prelivačimi platinca-mi. In z nikljastimi okovi o-kovan. Tak — oj — na tri rezila, svetla in krásna, kakor bi bila napravljena iz čistega srebra.

Teta! Tetka Mica! Tetka Mica!" sem ji skočil z obema rokama okrog vratu, poljubil jo na dobra usta in ljube oči. Bog ve, kolikokrat, da se je revica vsa zadihala in so jo obilile solze.

"Se zadušiš me, ti — ti moj capinček! Nikar premočno! Ne preveč, Janežek! Prihraniva si par poljubčkov za jutri!"

"Poljubčkov za vas, teta Mica, ne bo zmanjkalo. Za vas nikoli!"

"Nikoli, praviš?"

"Ne bo, tetka Mica!"

"Varuj nožiček! Čuvaj ga! Ne izgubi ga! Za spomin na teta Mico ga varuj!"

Tetke Mice že dolgo ni bilo več. Pet let je že spala z vso svo-jo dobroto in ljubeznijo na bož-jem vrtu in leseni križec na nje-nem grobu je trohnel. Vsa leta, dolgih šest, sedem let sem skr-bno varoval njen nožiček, spomin na njo. Nekega dne sem ga po-grešil! Ali sem ga izgubil? Ali so mi ga ukradli nemili prijatel-ji? Nikoli nisem mogel dognati tega. Le vse izpraševanje za njim je bilo zastoj in vse iskanje je ostalo brez uspeha. Mesece in mesece sem pohajal pobit in ža-losten v neizpremenljivem in ne-popravljivem spoznanju, da te-tinega nožička ni več in ga ni-kdar več ne bo. Kakor da so mi srce načeli, je krvavelo v meni, in še danes mi je hudo, kadar se spomin dotakne tiste daljne ne-srečice.

Tudi mojega birmanskega bo-tra ni več med živimi. Ni več od njega v črni zemljici kosti pri-kosti —

Ko me je — birmanca — za-roko pripeljal iz cerkve, mi je daroval srebrno uro.

"Vesele in žalostne čase ti bo merila," mi je govoril. "Ure, dne-ve in leta. Težke in lahke. Pro-si Boga, dokler si majhen, in ko boš prišel k pameti in moči, si pomagaj tudi sam, da bo tebi in tvojim podeljenega več sonca in radosti kakor žalosti in trplje-nja."

Osemindvajset let sem nosil botrovo uro. Nešteto krat se je v tem času pokvarilo njeno zdravje in sem jo moral nositi k urarjem. Izučeni vsečaki so ji pregledovali drob, menjali koleca in vijake, izkopavali iz nje-nih tečajev zdrobljene rubine in vlagali nove, nadomestili strte šipice s celimi. Po osemindvajset-ih letih je bila komaj še senca tiste srebrne ure, ki sem jo pre-jel iz botrovih rok. In po osem-ndvajsetih letih — rodovitnih in nerodovitnih — sem se nekoč napil in sem uro — botrovo uro izgubil. Vsi orožniki, policaji in

drugi pošteni ljudje ki sem pri njih iskal in prosil pomoči, je z menoj vred niso mogli najti. Pet-intrideset let sem bil takrat star in spet popolnoma trezen in sem za njo jokal kakor majhen otrok.

3.

Dekle sem imel. Sleherni večer sem slonel pod njenim oknom in sva sanjčila in govorila o ljubezni človeških src. Dnevi so nama bili prekratki za sanje in pomenke, vsako noč sva jih daljšala pod zvezdami in vetrom, pod dežjem in snegom in mrazom do zadnjega petelinjega pe-tja in do prve jutranje zarje.

"Kajne, o dekle, da me ljubiš in boš moja žena?" sem jo spraševal skoraj vsako minuto.

"Ljubim te in tvoja bom! Pri-segala mi je dve leti in pol, kakor se v fantovskih pesmih poje. Tudi tedaj, ko sem se od-praviljal po svetu in sva se po-slavljala, se mi je klela na večno zvestobo. Na koncu tretjega leta se je omožila. Poročila se z dru-gim čez vse obljube, čez vse zvezde in čez vse prečute noči. Nisem jokal ob njeni izgubi. Ni-ti solze nisem potočil za njo. Samo bridko sem se smejal. Samo grenko sem klel —

4.

V pozimski čas je žena z otro-koma sedela ob nezakurjenem ognjišču. Strelsel sem pred vrati sneg z obuvala in stopil pred njih.

"Dragi — dragi! Izgubil sem kruh!"

"Kako si dejal, človek?" je vprašala žena.

"Izgubil sem kruh! Na mrzlo ognjišče pristavi prazne lonce!"

"Ne šali se!"

"Ne šalim se! Resnica, ki jo govorim, je vredna krvavih solz!"

Brezna, kakršno je vame zazi-jalo iz zenin oči, ne premorejo najstrašnejše gore.

"Kruh si izgubil, očka? Kje?" je vprašala hčerka. "Na cesti?"

"Ga pojdem iskat, očka! Nič me ni strah, čeprav je zunaj noč," je rekel sinček. "V temi ga gotovo še nihče ni pobral. Le-šcherbo vzamem s seboj, očka. Koliko ga je bilo? Čeli hlebec?"

"Da, čeli hlebec, otrok moj!"

Žena je ihtela. Otroka sta se ji zgnatila v naročje.

"Ne jokaj, mamica! Hlebec kruha, kaj je to? Vsi ga bomo šli iskat. Kako ga štirje ne bi našli?"

"Ne razumeš tega —" se je tr-galo iz ženiniga grla. "Ne razu-meš, dete," je s strpljenimi dlan-mi božala otroške glave.

"Kako bi razumel? — Kako bi razumel?" sem bežal z očmi po stropu in kotih in po njih in po pekočih možganih iskal nekaj, česar tam ni bilo.

5.

"Kaj bi radi?"

"Kruh iščem, gospod! Debeli gospod se je na 'Suho vreme je. Vode nile. Ne meljemo. Kamn'!"

6.

"Kaj bi radi?"

"Kruha iščem, gospod nar!"

"Debeli gospod s kratkov očmi, izbočenimi ustnicam pogognjenimi pletci se je na nil."

"Še nismo postavili kvart ročili smo ga iz sosedne ke —"

7.

"Kaj bi radi?"

"Kruh iščem, gospod! Gospod, tenak in elok ocepak, se je nasmehnil: 'Na žagah so se polom je. Kako bi peklj?'"

8.

"Kaj bi radi?"

"Kruh iščem, gospod nik!"

"So vas okradli? Kdo? Kje? Za koliko? V kakim merah?"

"Izgubil sem ga!"

"Ta — a — ko? Na organa varnosti se obrnite. In — sim — posvetovanje sta-kovanca po dvajset —"

9.

"Kaj bi radi?"

"Kruh iščem — gospod spod — gospod —"

10.

"Kaj bi radi?"

"Kruh iščem, gospod ces!"

"Kruh iščete? Aha! A Cesta je široka in dolga, telj. Dolga do večnosti. V dajem. Od začetka njen njenege konca. V kat smer hočete. Izberite po d nju. In iščite brez bojazn strahu. Nihče vas ne bo goval. Nihče vam ne bo Če morda opešate in boste ka potrebni, se oddahnite t tonu. V jarku ne. Jarkov rušite in ne zasipajte. Č jarkov je težko, je naporn Ob cesti raste grmovje in palic popotnih na butare, te si katero!"

Oba enako

— Prijatelj, ne moreš si ti, kako nervozen sem bil, zaslužil tvojo sestro.

— Ti si pa ne moreš tako nervozna je bila me stra, predno si se odločil korak.

Alli ste že naročili Prosveto dinski list a tojemu prijatelju rodniku v Jomovino? To je e trajne vrednosti, ki ga za m lahko pošljete svojem v dom

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto šteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni naročnici Prosveta stane za vse enako, za štiri ali pet članov \$6.00 za eno leto, štiri ali pet članov. Ker pa štiri člani plačajo pri assessmestu \$1.20 za teden, se jim šteje k naročnici. Torej sedaj ni vroška, reči, da je list predrag S. N. P. J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini ki bi rad čital list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

Za Zduž. države in Kanada \$6.00	Za Ciero in Chicago je...
1 tednik in..... 4.80	1 tednik in.....
2 tednika in..... 3.60	2 tednika in.....
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in.....
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in.....
5 tednikov in..... nič	5 tednikov in.....

Za Evropo je..... \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Order v plam in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na Prosveto, to tako naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati vsoto listu Prosveta. Azo tega ne store, tedaj mora upravništvo datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošljam naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime..... Čl. družine \$.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnici od sledočih član družine:

2)..... Čl. družina \$.....

3)..... Čl. družina \$.....

4)..... Čl. družina \$.....

5)..... Čl. družina \$.....

Ime..... Družina.....

Nov naročnik..... Star naročnik.....

Nekaj spominov iz svetovne vojne

Piše Anton Potisek, (Rillton, Pa.)

(Nadaljevanje.)

Na kmetiji smo počivali vso noč in naslednji dan. Ker smo bili že blizu fronte, smo nadaljevali pot čez zvečer in na cilj smo prišli okrog polnoči. Takrat je bilo bolj mirno in streljanje se je slišalo le predelkoma. Do jutra smo korakali za fronto in bili smo spet zelo utrujeni, nakar smo dobili počitek. Tu smo dobili druge oficirje; niti eden tistih, ki so se z nami vozili, ni ostal.

Novi častniki so bili zelo sirov. Držali so nas kot rezervo in vsako noč so nas preganjali sem in tja in to je trajalo dva tedna. Nekega večera, ko smo hodili po hribu in je bilo dosti blata in snega, da smo kar padali v temi, nas je poveljnik stalno priganjal. Kder ni hitro skočil na njegovo povelje, ga je kar sunil v obraz. Še ti-ti večer smo šli v strelsko jar-ke, ki so bili pokriti s pločevini in zemljo. Vsak je imel svo-jo luknjo, skozi katero je lahko gledal proti sovražniku. Hrane nismo več dobivali redno in bili smo večkrat lačni kakor siti.

Ponoči smo držali stražo pred strelskimi jarki. Pri tem smo se zamenjavali na vsaki dve uri. Tako je poteklo nekaj tednov,

se je menda zdelo, da je tam za Slovence premalo boja in pre-mestili so nas v neko drugo me-stece. Do tistega mesteca smo hodili vso noč in naslednji dan. Bili smo tako utrujeni, da nismo mogli več stati pokonci, nakar so nam dali vsi polno počitka.

Na glavni ulici smo videli dva obesena. Bila sta to brata, ki sta izdala naše vojake Rusom, da so jih veliko ujeli in pobili. Nastanili smo se v praznih hi-šah, kjer smo polegali kar po tleh in trdno zaspali, čeprav so nas pikale uši, katerih smo se na-brali.

Zgodaj naslednje jutro smo odkorakali na postajo, kjer so nas nagnali na vlak, ki nas je odpeljal, a nihče ni vedel kam. Dospeli smo v Budimpešto in še nismo vedeli, kam gremo. Na Ogrskem ni bilo snega in je bilo že vse v zelenju. Mučila nas je žeja, in ko se je vlak ustavil, smo skočili k nekemu vodnjaku, da se napijemo vode, kar pa nam narednik ni dovolil. Ker ga ni-smo hoteli ubogati, nas je zato-žil pri poveljniku, ki je prišel in začel z jermenom udrihati po naših glavah. Oba smo si dobro zapomnili in sklenili, da se bo-mo maščevali nad njima kje drugje.

Vlak je vozil naprej in prišli smo v hribe. Vozili smo se pet dni in noči in šele zadnji dan vožnje smo izvedli, da se pelje-mo v Karpate. Ko smo izstopili,

(Dalje prihodnjik.)